

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2019

**GESKIEDENIS V2
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 19 bladsye.

1. BRONGEBASEERDE VRAE

1.1 Die volgende kognitiewe vlakke en vermoëns word gedek gedurende die assessering van brongebaseerde vrae:

KOGNITIEWE VLAKE	HISTORIESE VAARDIGHEDE	GEWIGSTOEKENING VAN VRAE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek inligting uit bronne • Selektoring en organisering van relevante informasie vanaf bronne • Definieer historiese konsepte 	30% (15)
LEVEL 2	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretasie van bewyse van bronne • Verduidelik inligting ingesamel van die bron • Analiseer bewyse uit die bron 	50% (25)
LEVEL 3	<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteer en evalueer inligting uit bronne • Vra vrae oor vooroordeel, betroubaarheid en bruikbaarheid en beperking van bronne • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en perspektiewe in die bron en maak 'n onafhanklike afleiding 	20% (10)

1.2 Die inligting hieronder dui aan hoe brongebaseerde vrae geassesseer word:

- By die nasien van brongebaseerde vrae moet krediet gegee word vir enige ander geldige en toepaslike standpunte, argumente, bewyse of voorbeelde.
- Met die toekenning van punte moet aandag gegee word aan hoe daar aan die vereistes van die vraag voldoen is.
- In die nasienriglyn word die vereistes van die vraag (vaardighede waaraan aandag gegee moet word) sowel as die vlak van die vraag in kursiefgedrukte skrif aangedui.
- By die assessering van die oop brongebaseerde vrae moet kandidate krediet kry vir enige ander relevante antwoord.
- Daar word van leerlinge verwag om 'n standpunt in te neem in die beantwoording van 'tot watter mate' vrae om enige punt te verdien.

1.3 Assesseringsprosedure vir brongebaseerde vrae.

- Gebruik 'n regmerk (✓) vir elke korrekte antwoord.
- Gee aandag aan die puntetoekenning, bv. (2 × 2) wat neerkom op twee redes en word twee punte elk toegeken (✓✓✓✓); (1 × 2) wat neerkom op een rede en twee punte word toegeken (✓✓)
- Indien 'n vraag 4 punte tel, word 4 regmerkies aangedui (✓✓✓✓).

Paragraafvraag

Paragraawe moet globaal (holisties) geassesseer word. Beide die inhoud en die struktuur van die paragraaf moet in berekening gebring word wanneer punte toegeken word. Die volgende stappe moet gebruik word wanneer 'n antwoord op 'n paragraafvraag geassesseer word:

- Lees die paragraaf en plaas 'n kolpunt (•) by elke punt binne-in die teks waar die kandidaat relevante bewyse gebruik het om die vraag te beantwoord.
- Lees die paragraaf weer om die mate waartoe die kandidaat in staat was om relevante bewyse te gebruik om die paragraaf te beantwoord, te evalueer.
- Maak regmerkies (✓) wat aan die kandidaat toegeken is vir die paragraaf aan die einde van die paragraaf; sowel as die vlak (1, 2 of 3) soos aangedui in die holistiese rubriek en gee kommentaar, bv.

_____ * _____ * _____
 _____ * _____ * _____

✓✓✓✓

Vlak 2

Gebruik meestal relevante bewyse om die paragraaf te skryf

- Tel al die regmerkies vir die brongebaseerde vrae op en skryf dan die punt op die kantlyn regs onder, bv.

$\frac{32}{50}$

- Maak seker dat die totale punte akkuraat na die buiteblad van die antwoordeboek oorgedra word.

2. OPSTELVRAE**2.1 Die opstelvrae vereis dat kandidate:**

- In staat sal wees om hul argument op 'n logiese en samehangende wyse te stel. Hulle moet die relevante inligting kan selekteer, organiseer en bymekaarvoeg sodat dit vir hulle moontlik sal wees om 'n redelike reeks feite of 'n effektiewe argument te kan weergee om sodoende die gestelde vraag te beantwoord. Dit is noodsaaklik dat 'n opstel 'n inleiding, 'n samehangende en gebalanseerde liggaam van bewyse en 'n slot het.

2.2 Nasien van opstelvrae

- Nasieners moet daarop let dat die inhoud van die antwoord gelei sal word deur die handboeke wat by 'n spesifieke sentrum gebruik is.
- Kandidate mag enige ander toepaslike inleiding en/of samevatting hê as dit wat ingesluit is by 'n riglyn vir nasien van 'n spesifieke opstel.
- By die assessering van die oop brongebaseerde vrae moet kandidate krediet kry vir enige ander relevante antwoord.

2.3 Globale assessering van 'n opstel

Die opstel sal holisties (globaal) geassesseer word. Hierdie benadering vereis dat die onderwyser die totale produk as 'n geheel sal bepunt sonder om die samestellende dele individueel te bepunt. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening aan te bied deur gebruik te maak van geselekteerde feitelike bewyse om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om slegs 'feite' neer te skryf om 'n beter punt te behaal nie. Hierdie benadering sal leerders ook ontmoedig om 'model-antwoorde' voor te berei en te reproduseer sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van opstelle gee krediet aan leerders se mening, ondersteun deur bewyse. Anders as by inhoudsgebaseerde nasien, word leerders met holistiese assessering nie vir ontoereikende taalgebruik gepenaliseer nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die konstruksie/ daargestelling van 'n argument
- Die toepaslike seleksie van feitelike bewyse om sodanige argument te ondersteun
- Die leerder se interpretasie van die vraag

2.4 Assesseringprosedures van die opstel

2.4.1 Hou die sinopsis in gedagte wanneer die opstel ge-assesseer word.

2.4.2 Tydens die eerste lees van die opstel moet regmerkies toegeken word vir 'n relevante inleiding (aangedui met 'n kolpunt in die nasienriglyne), vir elke hoofmoment/aspekte wat korrek gekontekstuleer is (ook aangedui met 'n kolpunt in die nasienriglyne) en 'n relevante slotopmerking, (aangedui met 'n kolpunt in die nasienriglyne) bv. 'n antwoord waar daar 5 hoofpunte is, sal daar 7 regmerkies wees.

2.4.3 Hou die PVVS-struktuur in gedagte wanneer die opstel nagesien word.

P	Punt: Die kandidaat lei die opstel in met 'n argument/n duidelike hoofpunt. Elke paragraaf moet 'n punt bevat wat die hoofpunt (argument) wat in die inleiding gemaak is, ondersteun.
V	Verduideliking: Die kandidaat moet in groter detail bespreek waaroor die hoofpunt (argument) gaan en hoe dit verband hou met die vraag wat gevra is.
V	Voorbeeld: Die kandidaat moet die vraag beantwoord deur inhoud te selekteer wat relevant is tot die argument. Relevante voorbeelde moet gegee word om die argument vol te hou.
S	Skakel: Kandidate moet seker maak dat die argument deurgaans in die opstel onderhou word en samehangend geskryf is.

2.4.4 Die volgende addisionele simbole kan ook gebruik word:

- Inleiding, hoofaspekte en slot nie behoorlik gekontekstualiseer nie

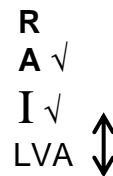
- Verkeerde stelling

- Irrelevante stelling

- Herhaling
- Analise
- Interpretasie
- Lyn van argument

2.5 Die matriks

2.5.1 Gebruik van die matriks vir die assessering van opstelle.

By die nasien van opstelle, moet die kriteria gebruik word wat in die matriks voorsien word. Tydens die assessering van 'n opstel moet beide die inhoud en die aanbieding in ag geneem word. 'n Punt word toegeken by die snypunt van die inhoud en aanbieding, gebaseer op die sewe vaardigheidsvlakke.

- (a) Met die eerste lees van die opstel word daar bepaal tot watter mate die hoofmomente gedek is en om die **inhoudsvlak** (op die matriks) vas te stel.

I	VLAK 4	

- (b) Die tweede deurlees van die opstel sal die vlak (op die matriks) van die **aanbieding** bepaal.

I	VLAK 4	
A	VLAK 5	

- (c) Ken 'n algehele punt toe met behulp van die matriks.

I	VLAK 4	} 30 – 33
AP	VLAK 5	

NASIENMATRIKS VIR OPSTELLE: - TOTAAL: 50

	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1
AANBIEDING INHOUD	Baie goed en gestruktureerd. Goeie sintese van inligting. 'n Goed gebalanseerde en onafhanklike argumentslyn is ontwikkel met bewyse. Argument deurgaans volgehou en verdedig.	Goed beplan en gestruktureerde opstel. 'n Relevante argumentslyn gevolg. Bewyse gebruik om die argument te verdedig.	Goed beplan en gestruktureerde opstel. 'n Duidelike argumentslyn ontwikkel. Gevolgtrekkings vanaf bewyse verkry. Onafhanklike gevolgtrekking. Bewyse gebruik om gevolgtrekking te ondersteun.	Argument bepaal en gestruktureer Getuienis gebruik om argument te ondersteun. Slotsom op grond van getuienis.	Toon soms bewyse van 'n gestruktureerde en beplande argument. Poog om 'n argumentslyn vol te hou. Gevolgtrekking nie duidelik ondersteun deur getuienis nie.	Poging aangewend om 'n antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend of poog om argument te ontwikkel.	Weinig of geen poging om die opstel te struktureer.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord.	47–50	43–46					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoud seleksie relevant tot die argument wat gevolg is.	43–46	40–42	38–39				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud genoegsaam en relevant.	38–39	36–37	34–35	30–33	28–29		
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Gebreke ten opsigte van inhoud of irrelevante inhoudseleksie.			30–33	28–29	26–27		
VLAK 3 Inhoudseleksie hou verband met die vraag, maar beantwoord dit nie. Hou soms nie verband met die vraag nie. Weglatings.				26–27	24–25	20–23	
VLAK 2 Vraag ontoereikend beantwoord. Inhoud skraal.					20–23	18-19	14–17
VLAK 1 Vraag ontoereikend beantwoord. Ontoereikende of irrelevante inhoud.						14–17	0–13

***Riglyne vir die toekenning van 'n punt in Vlak 1:**

- Vraag nie geadresseer/totale irrelevante inhoud; geen poging om opstel te struktureer nie = 0
- Inhoud-keuse sluit basiese en algemene irrelevante inligting; geen poging om opstel te konstrueer nie = 1 – 6
- Vraag ontoereikend geadresseer en vaag; geen poging om opstel te struktureer = 7 – 13

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE**VRAAG 1: HOE HET DIE VERSKILLENDE ORGANISASIES TOT DIE ONTWIKKELING VAN AFRIKANER NASIONALISME BYGEDRA?**

- 1.1 1.1.1 *[Verduideliking van 'n historiese konsep uit Bron 1A – V1]*
- Verenig mense van 'n spesifieke taalgroep
 - Enige ander relevante verduideliking (1 x 2) (2)
- 1.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1]*
- Nasietrots (1 x 1) (1)
- 1.1.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1A – V2]*
- Dit het slegs die belange van blankes bevorder
 - Dit was 'n beleid van rasse-segregasie wat slegs die belange van blankes beskerm het
 - Dit het Afrikaners verenig
 - Sy beleide het die Afrikaner polities, ekonomies en sosiaal bevoordeel
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 1.1.4 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1]*
- Afrikaner-Broederbond
 - FAK
 - Nasionale Pers
 - Die Voortrekkers
 - Nasionale Studentebond (Enige 2 x 1) (2)
- 1.1.5 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1A – V2]*
- Hulle was ook ongeskoolde werkers soos swart werkers
 - Moes meeding met swartes vir werk op die arbeidsmag/mark
 - Boere het min kennis van die arbeidsmark in stedelike gebiede gehad
 - Hulle was 'arm blankes' wat gedwing is om na stedelike gebiede te verhuis op soek na beter lewensomstandighede
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 1.2 1.2.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1B – V1]*
- Ossewabrandwag
 - Ekonomiese Volkskongres
 - Sanlam
 - Reddingsdaadbond
 - Afrikaanse Handelsinstituut (Enige 2 x 1) (2)

- 1.2.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1B – V1]*
- Kerke
 - Skole
 - Universiteite
 - Besigheidswêreld
 - Kultuur
 - Politiek
 - Media
- (Enige 2 x 1) (2)
- 1.2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V2]*
- Die Afrikaner-nasie
 - Die Afrikaanssprekende wit bevolking
 - Die *Volk*
 - Enige ander relevante antwoord
- (Enige 2 x 2) (4)
- 1.2.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V2]*
- Geen ander rassegroep wat Afrikaanssprekend was, kon 'n lid van die organisasie word nie
 - Dit was 'n eksklusiewe organisasie vir Afrikaanssprekende Blankes
 - Moes 'n aktiewe lid van een van die Afrikaanse kerke wees
 - Moes manlik wees en die potensiaal besit om invloedryk te word
 - Enige ander relevante antwoord
- (Enige 2 x 2) (4)
- 1.2.5 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1B – V1]*
- “Niemand was seker wie die lede van hierdie organisasie was nie.”
 - “Jy kon nie iewers aansoek doen om lid van die organisasie te word nie ...”
- (2 x 1) (2)
- 1.2.6 *[Evalueer die bruikbaarheid van die bewyse uit Bron 1B – V3]*
- Die bron is bruikbaar omdat:**
- Dit was 'n geheime organisasie wat Afrikaner Nasionalisme bevorder het
 - Dit was 'n eksklusiewe organisasie wat slegs die belange van Afrikaners bevorder het
 - Sy lede was invloedryke mense in die samelewing
 - Dit het verskillende organisasies gevorm wat slegs die belange van die Afrikaner bevorder en beskerm het
 - Dit het sy oorspronklike beleid om anti-polities te wees laat vaar en uiteindelik die Suid-Afrikaanse regering beheer
 - Enige ander relevante antwoord
- (Enige 2 x 2) (4)
- 1.3.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1C – V1]*
- 'n Semi-militêre organisasie
- (1 x 1) (1)

- 1.3.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1C – V1]*
- Om die land in totale chaos te bring
 - Om Genl. Smuts te elimineer en sy vrou te ontvoer
 - Om Sir Ernest Oppenheimer asook alle Jode te elimineer
 - Om alle myn- en kommersiële belange uit die hande van die Jode te verwyder
 - Om die Eerste Minister te vermoor, om alle kabinetsministers te arresteer en te ontsetel, en om die mag van die Britse Ryk in Suid-Afrika te verbreek (Enige 1 x 2) (2)
- 1.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1C – V2]*
- Brittanje het Suid-Afrika beheer
 - Hulle het Brittanje gehaat vir die lyding wat hulle tydens die Suid-Afrikaanse Oorlog moes verduur
 - Hulle het nie Duitsland as hul vyand beskou nie
 - Hulle wou hê Suid-Afrika moes onafhanklik word
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 1.4 1.4.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V2]*
- Om op die voetspore van hul voorvaders terug te gaan
 - Om Afrikaners van hul geskiedenis te herinner
 - Om Afrikaner-solidariteit en patriotisme te bevorder
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 1.4.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V2]*
- Afrikaner Broederbond
 - Henning Klopper (Enige 1 x 2) (2)
- 1.5 *[Interpretasie, evaluering en sintese van bewyse uit relevante bronne – V3]*
Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoorde insluit:
- Gesuiwerde NP het die fondasie vir Afrikaner Nasionalisme gelê (eie kennis)
 - NP het die belange van die Afrikaner bevorder (Bron 1A)
 - NP het die Afrikaner verenig (Bron 1A)
 - NP het die sosiale, ekonomiese en politieke belange van die Afrikaner gedien (Bron 1A)
 - Afrikaner Broederbond wou verseker dat Afrikaners hul regmatige plek in Suid-Afrika verkry (Bron 1B)
 - Afrikaner Broederbond het beoog om 'n nasionale selfbewustheid onder Afrikaners aan te wakker (Bron 1B)
 - Verskeie organisasies is gestig om Afrikaner Nasionalisme te bevorder
 - Ossewabrandwag is gevorm om vir die regte van Afrikaners te veg (Bron 1C)
 - Afrikaner Nasionalisme herleef met eeufees (Bron 1D)
 - Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK	KRITERIA	PUNTE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. toon geen of min begrip oor hoe die verskillende organisasies tot die ontwikkeling van Afrikaner Nasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse gedeeltelik of kan nie 'n paragraaf skryf nie. 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. toon begrip oor hoe die verskillende organisasies tot die ontwikkeling van Afrikaner Nasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf. 	PUNTE 3–4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. demonstreer 'n deeglike begrip oor hoe die verskillende organisasies tot die ontwikkeling van Afrikaner Nasionalisme bygedra het. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp. 	PUNTE 5–6

(6)
[50]

VRAAG 2: HOE HET JOODSE NASIONALISME TOT KONFLIK EN LYDING VIR DIE MENSE VAN PALESTINA GELEI?

- 2.1 2.1.1 *[Verduideliking van 'n historiese konsep uit Bron 2A – V1]*
- (a) • Om mense met dieselfde kultuur, taal en godsdiens in een land te verenig
• Enige ander relevante antwoord (1 x 2) (2)
- (b) • Om aan 'n Joodse nasionale en politieke beweging te behoort
• Enige ander relevante antwoord (1 x 2) (2)
- 2.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1]*
- Theodore Herzl (1 x 1) (1)
- 2.1.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2]*
- Om Palestina as hul tuisland te vestig
• Om Joodse nasionalisme te bevorder
• Om 'n Joodse tuisland te skep waar alle Jode welkom was
• Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 2.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2]*
- Die Jode was 'n nasie
• Jode was verspreid oor die wêreld
• Jode is in sekere dele van Europa vervolg
• Jode het in agterbuurtes gewoon
• Jode moes hulself regeer
• Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 2.2 2.2.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2B – V1]*
- Palestina was in 'n Joodse en Arabiese staat verdeel (1 x 2) (2)
- 2.2.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2B – V1]*
- Brittanje (1 x 2) (2)
- 2.2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2B – V2]*
- Hulle het Palestina as 'n integrale deel van die Arabiese wêreld beskou
• Jerusalem was van groot godsdienstige belang vir die Moslems
• Palestina is deur Brittanje aan hulle belowe
• Die Arabiese bevolking sou in Joodse gebied woon onder die verdeling
• Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 2.2.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2B – V2]*
- Die Jode was bereid om te veg om hul onafhanklikheid te beskerm
• Hulle was bereid om vir hul nuutgestigte staat, Israel te veg
• Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

- 2.2.5 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2B – V2]*
- Hulle het hul land aan die Israeli's verloor
 - Hulle het hul wonings en inkomste verloor
 - Hul het enige onafhanklikheid waarop hulle gehoop het, verloor
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 2.2.6 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2B – V1]*
- Libanon
 - Sirië
 - Irak
 - Egipte (Enige 3 x 1) (3)
- 2.3 2.3.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2C – V1]*
- Wes-Bank
 - Gaza-strook (2 x 1) (2)
- 2.3.2
- *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2C – V2]*
 - Sy het altyd die huis as haar besitting beskou
 - Sy het gehoop dat sy eendag daarheen kon terugkeer
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)
- 2.3.3 *[Evalueer die bruikbaarheid van die bewyse uit Bron 2C – V3]*
- Die bron is bruikbaar omdat:**
- Dit die menslike kant van die Palestynse tragedie wys
 - Dit wys dat die Arabiese Palestyne van hul huise moes vlug
 - Het hul eiendom verloor en het slegs 'n skeletsleutel as bewys
 - Dit gee ons insig oor hoe die Palestyne gevoel het oor die verlies van hul huise en word beskou as een van die redes waarom die konflik voortduur
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 2.4 2.4.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2D – V2]*
- Arabiese Palestyne het alles verloor
 - Hulle het in armoede geleef
 - Arabiese Palestyne was haweloos
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)
- 2.4.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2D – V2]*
- Geen behoorlike tuiste nie
 - Vroue en kinders is van basiese benodighede ontnem
 - Enige ander relevante antwoord (2 x 1) (2)

2.5 [Interpretasie, evaluering en sintese van bewyse uit relevante bronne – V3]

Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoord insluit:

- Die Sionistiese beweging is deur Theodore Herzl gestig om 'n tuiste te vind vir die Jode (Bron 2A)
- Om godsdienstige redes het hulle op Palestina besluit (eie kennis)
- Immigrasie van Jode na Palestina is aangemoedig (eie kennis)
- Verenigde Nasies verdeel Palestina (Bron 2B)
- Die Jode het die staat Israel gestig (Bron 2B)
- Lei tot die Eerste Israeli Oorlog (Bron 2B)
- Jode bereid om vir hul onafhanklikheid te veg (Bron 2B)
- Lei tot konflik in die Midde Ooste (eie kennis)
- Veroorsaak dat Arabiese Palestyne vlugteling geword het (Bron 2C)
- Mense het hul huise verloor (Bron 2C)
- Mense gehoop konflik sal eindig en terugkeer na hul wonings (eie kennis)
- Arabiese-Palestyne het in armoede, wat deur die konflik veroorsaak is, geleef (Bron 2D)
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK	KRITERIA	PUNTE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. toon geen of min begrip oor hoe Joodse nasionalisme gelei het tot konflik en lyding vir die mense van Palestina. • Gebruik bewyse gedeeltelik of kan nie 'n paragraaf skryf nie. 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. toon begrip oor hoe Joodse nasionalisme gelei het tot konflik en lyding vir die mense van Palestina. • Gebruik bewyse op 'n basiese manier om 'n paragraaf te skryf. 	PUNTE 3–4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. demonstreer 'n deeglike begrip oor hoe Joodse nasionalisme gelei het tot konflik en lyding vir die mense van Palestina. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp. 	PUNTE 5–6

(6)
[50]

VRAAG 3: HOE HET DIE PASWETTE DIE LEWENS VAN SWART SUID-AFRIKANERS IN DIE 1950's BEÏNVLOED?

- 3.1 3.1.1 *[Verduideliking van 'n historiese konsep uit Bron 3A – V1]*
- Die politieke, ekonomiese en sosiale skeiding van rasse op grond van hul velkleur
 - Enige ander relevante antwoord (1 x 2) (2)
- 3.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3A – V1]*
- Afskaffing van die Pas en Konsolidasie van Dokumente Wet (1 x 1) (1)
- 3.1.3 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3A – V1]*
- Werkloos vir lang periodes
 - Beskou as oorbodig vir die behoeftes van die wit bevolking
 - Swak gesondheid
 - Hoë ouderdom (Enige 2 x 1) (2)
- 3.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V2]*
- Hulle kon nie permanente inwoners in stedelike gebiede word nie
 - Na verstryking van hul kontrakte moes hulle na hul tuislande terugkeer
 - Geen swartes kon die plattelandse gebiede verlaat sonder toestemming van hul plaaslike owerhede nie
 - Moes binne 72-uur werk in stedelike gebiede vind
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 3.2 3.2.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3B – V1]*
- Pas
 - Belastingkwitansie (2 x 1) (2)
- 3.2.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2]*
- Ongeskik
 - In beheer
 - Wreed
 - Superieur / meerderwaardig
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 3.2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2]*
- Het nie meer sy vader as 'n held beskou nie
 - Hom geskaam vir sy pa
 - Verafsku sy vader wat toelaat dat 'n jong polisieman so
 - onbeskof met hom praat
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 3.2.4 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3B – V1]*
- Kalm
 - Sagtheid
 - Hardheid (Enige 2 x 1) (2)

- 3.2.5 *[Evalueer die bruikbaarheid van die bewyse uit Bron 3B – V3]*
Die bron is bruikbaar omdat:
- Ooggetuie-verslag oor hoe paswette geïmplementeer is
 - Wys hoe swartes voor hul kinders verneder is
 - Bron beeld uit die meerderwaardige houding van die polisie man toe hy sy pa se pas vra
 - Klopjagte kon op enige tyd van die dag of nag op swartes se huise gedoen word
 - Swart Suid-Afrikaners het geen sê gehad oor die skending van hul privaatheid nie
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 3.3 3.3.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Dit bevestig hoe paswette geïmplementeer is
 - Swart Suid-Afrikaners kon enige plek voorgekeer word om hul passe te wys
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 1 x 2) (2)
- 3.3.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Om te bevestig of hy/sy wettig in Suid-Afrika was
 - Om vas te stel waar hulle woon en werk
 - Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)
- 3.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Inhegtenisneming
 - Boete
 - Gestuur om verniet op plase te gaan werk
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)
- 3.4 3.4.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3D – V1]*
- Doelbewuste instrument om swartes te verneder
 - Kenmerk van slawerny
 - Wapen wat deur die owerhede gebruik is om swartes in 'n ondergeskikte posisie te hou (3 x 1) (3)
- 3.4.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3D – V1]*
- “hoe diepgewortel die weersin vir die passtelsel onder swartes is” (1 x 2) (2)
- 3.4.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3D – V2]*
- Die paswetstelsel onmiddellik afgeskaf word
 - Alle diskriminerende wette afgeskaf word
 - Swart Suid-Afrikaners politieke regte kry
 - Alle mense in Suid-Afrika gelyk behandel word
 - Enige ander relevante antwoord (Enige 2 x 2) (4)

3.5 *[Interpretasie, begrip en sintese van bewyse uit relevante bronne – V3]*

Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoord insluit:

- Nie alle swart Suid-Afrikaners het die reg gehad om permanente inwoners van Suid-Afrika te word nie (Bron 3A)
- Beperk regte van swartes om na ander dorpe te trek (Bron 3A)
- Die reg om in 'n sekere dorp te woon kon herroep word (Bron 3A)
- Paswetklopjagte kon enige tyd gehou word (Bron 3B)
- Die paswetklopjag het Modisane se beeld van sy vader verklein/verminder (Bron 3B)
- Die klopjag het die heldhaftige beeld wat hy van sy vader gehad het, laat verkrummel (Bron 3B)
- Klopjag het sy vader vernietig (Bron 3B)
- Swart Suid-Afrikaners kon enige plek en tyd gestop word om hul passe te toon (Bron 3C)
- Swart Suid-Afrikaners kon in hegtenis geneem word, beboet of na plase gestuur word om verniet te gaan werk indien hulle sou versuim het om hul passe te toon (eie kennis)
- Dit het pyn en vernedering vir swart Suid-Afrikaners veroorsaak (Bron 3D)
- Paswette het swart Suid-Afrikaners verneder (Bron 3D)
- Het swartes in 'n ondergeskikte posisie gehou (Bron 3D)
- Dit het verhoed dat man en vrou saam kon woon en ook kinders van hul ouers geskei (Bron 3D)
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK	KRITERIA	PUNTE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. toon geen of min begrip oor hoe die paswette die lewens van swart Suid-Afrikaners in die 1950's beïnvloed het. • Gebruik bewyse gedeeltelik of kan nie 'n paragraaf skryf nie. 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse is meestal relevant en hou in 'n grot mate verband met die onderwerp, bv. toon begrip oor hoe die paswette die lewens van swart Suid-Afrikaners in die 1950's beïnvloed het. • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf. 	PUNTE 3–4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. demonstreer 'n deeglike begrip oor hoe die paswette die lewens van swart Suid-Afrikaners in die 1950's beïnvloed het. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp. 	PUNTE 5–6

(6)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE**VRAAG 4: NASIONALISME IN SUID-AFRIKA: SWART NASIONALISME**

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument wat gebaseer is op relevante bewyse deur gebruik te maak van analitiese en interpretasie vaardighede]

SINOPSIS

Kandidate moet 'n standpunt inneem of swart Suid-Afrikaners ontnem is van hul politieke, ekonomiese en politieke regte wat die weg gebaan het vir die opkoms van Swart Nasionalisme.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte by hulle antwoorde insluit:

- Inleiding: Kandidate moet 'n standpunt inneem en demonstreer of hulle met die stelling saamstem of nie.

UITBREIDING

- Begin as 'n vorm van weerstand teen kolonialisme/segregasie
- Stigting van die APO in 1902 deur dr. Abdurahman
- Protesteer teen die uitsluiting van swartes vir die reg om te stem
- Delegasie na Londen in 1905 om 'n nie-rassige konsessie te bewerkstellig en diskriminasie te beëindig asook om swartes stemreg te gee. Brittanje ignoreer hierdie versoek
- Stigting van die SANNC in 1912 om diskriminasie teen te staan en politieke regte te wen
- SANNC wou almal verenig wat deur blankes onderdruk is
- SANNC het afgevaardigdes na Londen gestuur in 1914 om teen die Naturelle Grondwet van 1913 te appelleer, maar was nie suksesvol nie
- In 1923 het die SANNC sy naam na die ANC verander
- Stigting van die ICU in 1919 wat die griewe van die swart dokwerkers aanspreek – veg teen die regering se beleid
- ICU het massa-ondersteuning gehad – ANC het die ondersteuning van die elite-swartes gehad
- Stigting van die SAKP wat swart werkers se griewe aangespreek het
- Verspreiding van onderwys lei tot die groei en bewustheid van idees van vryheid en demokrasie
- Die invloed van die Tweede Wêreldoorlog – baie swartes betrokke wat geveg het vir vryheid en demokrasie
- Jong lede van die ANC word meer militant en vorm die ANC Jeugliga
- Jeugliga het die ANC daarvan beskuldig dat hy die elite verteenwoordig het en nie die massas nie
- In 1953 het die ANC die Vryheidshandves saamgestel vir 'n demokratiese Suid-Afrika ongeag ras
- Pan-Afrika doelwit was om swart mense regoor die wêreld te bevry
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

[50]

VRAAG 5: NASIONALISME IN AFRIKA GHANA

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument wat gebaseer is op relevante bewyse deur gebruik te maak van analitiese en interpretasievaardighede]

SINOPSIS

Kandidate moet verduidelik tot watter mate Kwama Nkrumah beïnvloed was deur Pan-Afrikanisme en Ghana tot onafhanklikheid gelei het.

HOOFASPEKTE

- Inleiding: Kandidate moet aandui tot watter mate hulle saamstem met die stelling en hul argument met relevante historiese bewyse ondersteun.

UITBREIDING

- Agtergrondrol van WEB Du Bois, Marcus Garvey en George Padmore in die verspreiding van Pan-Afrikanisme
 - Vroeë nasionalisme onder die opgeleide elite wat vertrouwd was met begrippe soos demokrasie en nasionalisme
 - Opgevoede elite word krities teenoor koloniale bestuur
 - Britse maatskappye het Ghana se kakao-boere uitgebuit
 - Weerstand-taktieke: 1937 landswye staking van kakao-boere
 - Boere ondersteun deur dok- en vervoerwerkers-staking het gelei tot 'n nasionalistiese beweging teen Britse politieke beheer
 - Staking was 'n sukses. Het verdere nasionalistiese ondersteuning aangemoedig
 - Baie swartes het in die Tweede Wêreldoorlog vir demokrasie en vryheid geveg
 - Nkrumah woon die Pan Afrikanistiese konferensie by
 - Na die konferensie het nasionalistiese idees meer militant geword om Ghana te bevry
 - Nkrumah word gevra om sekretaris van die UGCC te word
 - Die UGCC het 'n dinamiese politieke beweging geword
 - 1948: boikotte en opstande teen Britse goedere en beheer georganiseer
 - Nkrumah breek weg van die UGCC en vorm 'n meer radikale nasionalistiese party, die Convention People's Party (CPP), wat onmiddellike onafhanklikheid geëis het
 - Die CPP het massa-ondersteuning geniet en 'n beleid van Afrika Sosialisme aangeneem
 - Brittanje het beperkte magte vir selfbestuur aan Ghana gegee
 - Nkrumah word gearresteer
 - CPP het hul stryd voortgesit en die 1957 verkiesing gewen
 - Nkrumah word die eerste president van die Goue Kus en hernoem dit Ghana
 - Enige ander relevante antwoord
- Slot: Kandidate moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

[50]

VRAAG 6: APARTHEID SUID-AFRIKA: 1940's tot 1960's

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument wat gebaseer is op relevante bewyse deur gebruik te maak van analitiese en interpretasie vaardighede]

SINOPSIS

Kandidate moet standpunt inneem of die Nasionale Party regering sy apartheidsbeleid so effektief afgedwing het dat daar geen weerstand in die 1950's plaasgevind het nie.

HOOFASPEKTE

- Inleiding: Kandidate moet aandui of die stelling akkuraat is of nie.

UITBREIDING

- ANC se Program van Aksie
- ANC word meer militant
- Gebruik boikotte, burgerlike ongehoorsaamheid en opstande as metodes van weerstand
- Mei-dag wegbly-aksie
- Versetbeweging
- 1952 – breek wette doelbewus – gebruik slegs blanke fasiliteite
- Brand passe in die openbaar
- Weier om boetes te betaal en wou hê tronke moet oorvol word
- Gehoop die apartheidsstelsel sou in duie stort
- Sommige vermoor en gearresteer
- Kongres Alliansie
- Konferensie van alle rasse om 'n grondwet op te stel
- Vryheidshandves
- Ontmoet by Kliptown op 25 en 26 Junie 1955
- Stel 'n dokument op wat die aspirasies van alle Suid-Afrikaners verteenwoordig
- Word die bloudruk vir die nuwe grondwet vir Suid-Afrikaners
- Vroue-opmars na Pretoria (9 Augustus 1956)
- Vroue gedwing om passe te dra
- 20 000 vroue van alle rasse onderneem optog na die Unie-gebou
- Leiers van die optog – Lilian Ngoyi, Rahima Moosa, Sophie Williams en Helen Joseph
- Eerste Minister, J.G. Strijdom weier om vroue te woord te staan
- Sing "Nkosi Sikeleli Africa" toe hulle die Unie-gebou verlaat
- Hoogverraad
- Verset teen apartheid lei tot die arrestasie van lede van die Kongres Alliansie
- Gearresteer vir poging om die regering omver te werp
- In 1956 het die staat 156 aktiviste gearresteer
- Verhore vind vir twee jaar in die "Drill Hall" plaas
- Doel van regering was om mense te intimideer en weerstand te verswak
- Teen 1961 is alle beskuldigdes vrygelaat
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

[50]**TOTAAL: 150**